

(המשך מעמוד 16)

כלי מידע אינאפשר לשנות במישור המוקדתי כל מנהיג המוקדתי גדול הוא גם פוליטיקאי מופלגתי.

מי שחשש (או קווה) ששילטונו של יצחק רבין יסתיים באחד הימים בכיש לון, ציפה בוודאי שכישלון זה ינבע מאחד משלושת הליקויים האלה: חוסר-כישורו בתחום התיקשורת, חוסר-התעניינותו בענייני כלכלה וחברה וזיזולו במפלגה. איש לא ציפה ששילטונו יתמוך מפי כמפתיע, כימועט באקראי, בגני סיבה שונה לגמרי.

השבונות אמריקאיות

אחת ההחלטות הקשות שהיה עלי לקבל, ושהיתה קשורה ביצחק רבין, נדרשה ממני לפני מלחמת יום-הכיפורים. למערכת הגיע המידע הראשון, המוסמך, על הרצאותיו בשכר של השגריר יצחק רבין בארצות-הברית. אף שלא היתה זו פעולה בלתי-היחוקית, היה בה פגם אסתטי חמור. היה עלי להחליט אם לפרסמו.

אבנרי מציג לרבין החזרת הכסף* אילו נתקבלה העצה

הפירסום יכול היה להזיק למערך היוגים במפלגת-העבודה, ולאחד האישים שיכלו למלא תפקיד חשוב בהבראת המדינה. אולם המידע היה חשוב מדי, וראינו לעצמנו חובה ציבורית לפרסמו.

איש לא יכול היה או לחלום שמסמר קטן זה של מידע יביא, כעבור חמש שנים, לאובדן הקרב האחרון של יצחק רבין. הפירסום עצמו עבר בלי תגובות.

רק אחרי שרבין הפך ראש-ממשלה, החלה פרשה זו לצופף מחדש ולעורר, במאות, הדים. אחרי יום-הכיפורים היה הציבור הגיש לפגמים אסתטיים.

באחד הימים בא יצחק רבין ל"מושב הוועדה-הפועל של ההסתדרות. רות, הוויכוח נגע גם בענייני שהי תות. בבוא תורי הנאום, נתתי לו עצה פומבית: לתת דוגמה אישית ולהעביר לקופת-המדינה את הכסף שהרוויח מהרצאות אלה, אף שאיני מחוייב לכך.

תצלום שצולם, במיקרה, הגניח את הבעת-פניו של רבין באותו רגע. הוא בוודאי לא העלה בדעתו (כפי שגם אני לא העליתי או ברעתי) ערמה טובה עצה זו. אילו עשה כן, לא היה יכול לקרות מה שקרה בשבועות האחרונים. מדוע לא נהג כך? איך ניתן ביכלל להסביר את פרשת החשבונות?

מוסד האצולה

רמזה לי שהסוד כולו טמון בעובדה פשוטה אחת: ליצחק רבין אין זמן ו/או חשק לעסוק בעניינים פרטיים. הכסף אינו מעניין אותו. עולמו הנפשי שלם וסגור, ואין בו מקום לעניינים אישיים.

כמו אנשים אחרים מסוגו, הניה גם רבין את הטיפוח בענייני הממון

כירי רעייתו.

השאלה אינה. אפוא, מה אירע ליצחק רבין, אלא מה עשתה אלה.

לאה רבין פעלה במיסגרת הנורית מזה, שהיו מקובלות כחוגי הצמרת בתקופת גולדה-דיין-ספור. חוגים אלה התרגלו מזמן למחשבה שקיימת מות במדינה שתי מערכות-כללים: כללים החלים על כל האזרחים, וכללים אחרים, החלים על המיוזחיים, סים, האצולה הכלכלית והפוליטית.

כמו כל אצולה, בכל מישטר, מאמינה הצמרת הישראלית ש"מגיע לה" בזכות שירותה, חשיבותה וחזיונותה למדינה. אין ספק שלא רבין לא העלתה כלל על דעתה שהיא עושה משוה רע או פסול. היא פשוט עשתה מה שעושות כל חברותיה בניסיונות אלה. היו לה כמה רבבות דולרים, וביכללם אלפי הדולרים שהרוויח בעלה בהרצאות המפורסמות. שהיו משוחררות מתשלום מס. כאשר נפתימה כהונתו של רבין כשגריר, השאירה את הכסף בבנק. בוודאי היה מנוי-גמור עימה להשתמש בכסף מעת לעת, בשעת ביקורה בארצות-הברית, לשם עריכת קניות.

אין ספק שחשבונות כאלה יש לרבבות ישראלים, ובוודאי למרבית הישראלים שהיו ועבדו תקופה ממושכת בחו"ל, או שקיבלו מיצויים מגרמניה. לאה רבין ידעה, בלי ספק, שהדבר הוא בלתי-היחוקי — אך בחור גים שלה מתייחסים לחוקים אלה בזלזול. החומרה שבמעשיה של לאה רבין ממונה באי-היכרות החשבונית האלה ברנע שבעיה הפך ראש-ממשלה. דבר שהוא בכחית "לא כסדר" לגבי אזהרה רגילה, הופך בלתי-נסבל לגבי אשת ראש-הממשלה.

ראש-ממשלה הוא סמל. הדוגמה האישית שהוא נותן לציבור מהווה מרכיב חשוב בקביעת דמותה של החברה. העובדה שלא רבין לא הבינה זאת, ולא היתה מודעת לאחריות האישית שלה, היא סימן חמור. אם אכן הלכה להוציא כסף מהבנק, כשהיא נמצאת במרכז אורות הורקורים, בליווי שומר-ראש ופמליה רישמית, מעיד הדבר על תמימות — אבל גם על קהות מסויימת לגבי ההיבטים המוסריים והצריבוריים של מעמדה.

אך צריך גם להיאמר: לאה רבין שידמה מחיר נורא עבור מעשיה. לא ייתכן עונש חמור יותר מאשר הודיעה שהיא הרסה את הקאריירה של בעלה בהיותה בשיאה.

„אס“

דבר אחד יוכל יצחק רבין להתנחם: הוא נפגע על-ידי שיטה טובה, שהוא עצמו הנהיג אותה.

אחד הסממנים הבולטים, והחיוניים ביותר, של תקופת רבין, הוא היחס החדש כלפי עבירות-שחיתות. השילטון פעל כראוי (אך כימעט כראוי) בכל הפרשות שגילינו: פרשות רוזנבוים, צור, ידלין ושיכון-עובדים.

אין זו זכותו של יצחק רבין לבדו. הוא פעל במיסגרת הפסיכולוגיה הציבורית החדשה, תולדת מלחמת יום-הכיפורים. הנורמות השתנו. כתוצאה מכך, נכנסו לתפקידהם אנשים שלהם גישה חדשה לסוגיה זו — כמו אהרון ברק ואנשי מר

לקחו של בנימין זיגל במישרת. אך כל זה לא היה מתפתח כפי שהתפתח, לולא יצחק רבין וגישה האישית-ערכית. עתה נפל רבין עצמו קורבן לשיטה טובה זו. ברק נהג כלפיו כפי שהוא פקד על ברק לנהוג כלפי אחרים.

מבחינה מסויימת, ועצובה למדי, ניצח רבין דווקא בנפילתו.

הוא ניצח גם מבחינה אחרת. ממדיו האמיתיים של אדם מתגלים בריגועי משבר. בשעת קרב ומורא, כאשר האדם עומד לבדו מול בורא. בשעת משבר מישפחתי. בשעה שעולמו חרב עליו.

לא לחינם הקדיש רודיארד קיפלינג את שירו היפה ביותר — אס — למצבים כאלה, וקבע: אם תתגבר, אתה גבר. עדיפי סטנדרטים אלה, נתגדה רבין כגבר בשעתו הקשה ביותר.

בשעה הקשה ביותר של חייו התעלה רבין במידה שיעור קומתו. הוא קיבד החלטה אמיצה וחדת תכת. הוא תיפקד בצורה היעילה ביותר שבה יכול אדם לתפקד בי שעה כזו.

האיש שדיבר אלינו מתוך תיבת הטלי וזיויה, על רקע הקאקופוניה השיכורה ברחובות, הוא איש כלבבנו. העם חש בכך, ופתח אליו את ליבו.

מעולם לא היה יצחק רבין כה אהוד על אנשים כה רבים, כפי שהיה ברנע שהודיע על החלטתו.

עצרות יסוד

• תל-אביב • ירושלים

אולם בית-העם, יום א', 17.4.77, בשעה 8.30 בערב בהשתתפות:

קולנוע תל-אביב, יום ו', 15.4.77, בשעה 7.30 בערב בהשתתפות:

- א. ב. יהושע
- ח"כ לובה אליאב
- ח"כ מאיר פעיל
- סעדיה מרציאנו
- פרי ישעיהו ליבוביץ
- בועז עברון
- אמנון זיכרוני

עיצוב הכמה: דני קרוון — הציבור מוזמן

אירועי שלי - חוגי בית ואסיפות:

יום א' ה-17 באפריל

- מוסד הרי אפריים, ב-8.30 בבוקר, עם רן כהן.
- חיפה, אוניברסיטת חיפה, בצהרי יום, עם לובה אליאב ורן כהן.
- רחובות, אצל מיכל פלדמן, הרצוג 25, (חוג צעירים), עם ג'דעון ספירו.

יום ד' ה-13 באפריל

- תל-אביב, אצל סוניה ו"ך, טגור 4, רמת-אביב, עם לובה אליאב.
- תל-אביב, אצל פלד, שושנה וייץ, המשנה 13, עם מתי פלד.
- חיפה, ב-20.00, במעון הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, עם מאיר פעיל.

יום ב' ה-18 באפריל

- בחולון, בשעה 20.00, ברחוב האחד במאי 6, פתיחה חגיגית של מועדון שלי בחולון.
- רמת השרון, אצל מרים מגרה, רח' סולד 13, עם ד"ר מנחם ברינקר.
- חדרה, קולנוע חדרה, עם אורי אבנרי, סעדיה מרציאנו ורן כהן.

יום ד' ה-14 באפריל

- תל-אביב, אצל ישראל פוטרמן, הכנסת הגדולה, 9, עם דני פתח.
- קיבוץ עין-גדי, עם חיים ברעם.
- רחובות, ב-20.00, בבית התה, לוי אפשטיין 45, עם יוסי אמיתי.
- חיפה, ב-20.30, אצל רותי לוקיץ, זמנהוף 25 (אחווה), עם רן כהן.
- חיפה, חוג בית, אצל אידה רוזן, רח' חמר 2 עם א.ב. יהושע.

יום ג' ה-19 באפריל

- באר-שבע, חוג בית, רח' סיני 18, אצל משפחת כנען, עם מתי פלד.
- תל-אביב, ב-8.00 בערב, אצל משפ' דינר, רח' יהודה הנשיא 31, עם ד"ר דן יעקובסון.
- תל-אביב, ב-11.45, תיכון חדש.
- קרית-טבעון, ב-20.30, מועדון ויצ"ו, עם ד"ר ראובן קריין.

יום ה' ה-15 באפריל

- חיפה, חוג בית, אצל דוד פרגל, עם לובה אליאב.
- תל-אביב, ב-10.00, תיכון עירון-ני ט, עם מאיר פעיל.
- באר-שבע, ב-20.30, בבית-יצ"ו, העצמאות 7, עם יוסי אמיתי, רן כהן, סעדיה מרציאנו.
- באר-שבע, ב-10.00, במכון למד-ריכי חינוך גופני, עם רן כהן.
- גן שמואל, ב-9.00, עם מאיר פעיל ויוחנן פרס.

יום ו' ה-16 באפריל

- ירושלים, סימפוזיון לרגל 29 שנה למלחמת יום העצמאות, ברח' ישעיהו 2, מועדון שלי, עם מאיר פעיל.
- ירושלים, בבקעה, רח' ראובן 31, אצל מרים ואדי, עם מיכה מיימון.
- עכו, פגישת אוהדים בשפה הערית, עם אלוף (מיל.) מתי פלד.

יום ו' ה-15 באפריל

- גבעת חביבה, ב-4.00, עם מאיר פעיל.
- קיבוץ פער, ב-9.00, עם ד"ר ראובן קריין.

יום ג' ה-19 באפריל

- ירושלים, סימפוזיון לרגל 29 שנה למלחמת יום העצמאות, ברח' ישעיהו 2, מועדון שלי, עם מאיר פעיל.
- פרטים נוספים — נא לקבל במטה האיגודי של שני מלפון 283684, 290978, תל-אביב.

